

AD 81/1/26
REV 1

LIMITE

CONF-MD 19

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
 – 3. skupina poglavlja: Konkurentnost i uključivi rast

PREGOVORI O PRISTUPANJU

Republika Moldova

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EU-a

(slijedom pregovaračkog stajališta Moldove AD 31/26 CONF-MD 6)

3. skupina pregovaračkih poglavlja:

Konkurentnost i uključivi rast

Uključuje poglavlja: 10. Digitalna transformacija i mediji, 16. Oporezivanje, 17. Ekonomska i monetarna politika, 19. Socijalna politika i zapošljavanje, 20. Poduzetnička i industrijska politika, 25. Znanost i istraživanja, 26. Obrazovanje i kultura i 29. Carinska unija

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Moldovom (AD 11/24 CONF-MD 2) te podliježe pregovaračkim načelima potvrđenima u okviru te konferencije, a posebno sljedećem:

- bilo kakvo mišljenje Moldove ili EU-a o određenom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće prejudicirati stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima,
- dogovori, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne opći dogovor o svim poglavljima,

kao i zahtjevima iz točaka 5., 12., 42., 49., 50., 51. i 52. pregovaračkog okvira.

EU potiče Moldovu da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU primjećuje da Moldova u svojem stajalištu AD 31/26 CONF-MD 6 prihvaća pravnu stečevinu EU-a u okviru 3. skupine poglavlja, kako je na snazi 7. listopada 2026., i izjavljuje da će je biti spremna provesti do datuma pristupanja Europskoj uniji, osim za područja iz poglavlja 10. i 16., za koja je Moldova zatražila prijelazna razdoblja kako je navedeno u nastavku.

Kao opći odgovor na zahtjeve Moldove za prijelazna razdoblja i odstupanja EU podsjeća na svoje opće pregovaračko stajalište da su prijelazne mjere iznimne, ograničene vremenski i opsegom te popraćene planom s jasno definiranim fazama za primjenu pravne stečevine EU-a. One ne smiju uključivati izmjene pravila ili politika EU-a, remetiti njihovo pravilno funkcioniranje ili dovesti do značajnog narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.

1. Poglavlje 10. – Digitalna transformacija i mediji

EU pozdravlja dobro strukturiran **institucijski ustroj** Moldove i visoku razinu **pravne usklađenosti**. EU prima na znanje napredak Moldove u području digitalne transformacije, posebno u pogledu digitalizacije javnih usluga. EU poziva Moldovu da osigura snažan mehanizam praćenja napretka ostvarenog u okviru svoje nacionalne strategije za digitalnu transformaciju na temelju pokazatelja Indeksa gospodarske i društvene digitalizacije EU-a (DESI). EU pozitivno ocjenjuje novi zakon Moldove o kibernetičkoj sigurnosti, koji je usklađen s Direktivom NIS 2¹.

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a u području **elektroničkih komunikacija i informacijskih tehnologija**. EU pozdravlja napore koje Moldova ulaže u usklađivanje s Europskim zakonikom elektroničkih komunikacija² putem Nacrta zakona o elektroničkim komunikacijama te istodobno potiče Moldovu da ostvari daljnji napredak i u prenošenju Uredbe o otvorenom internetu³ i Akta o gigabitnoj infrastrukturi⁴. EU pozdravlja usklađivanje Moldove s pravnom stečevinom EU-a o roamingu, čime je omogućeno njezino pristupanje području „u roamingu kao kod kuće” 1. siječnja 2026. EU naglašava da bi Moldova trebala osigurati potpunu usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o geografskom blokiranju⁵ i drugim oblicima diskriminacije na unutarnjem tržištu na temelju nacionalnosti, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana klijenata. Osim toga, EU potiče Moldovu da provodi mjere iz paketa instrumenata za kibernetičku sigurnost 5G tehnologije (putem svih potrebnih podzakonskih akata) i da se uskladi s Odlukom o UHF-u⁶.

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a u području **digitalnih usluga**. EU potiče Moldovu da nastavi ulagati napore kako bi se u potpunosti uskladila s pravnom stečevinom EU-a u tom području.

¹ Direktiva (EU) 2022/2555.

² Direktiva (EU) 2018/1972.

³ Uredba (EU) 2015/2120.

⁴ Uredba (EU) 2024/1309.

⁵ Uredba (EU) 2018/302.

⁶ Odluka (EU) 2017/899.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **podataka**. EU poziva Moldovu da pojača napore kako bi se uskladila s pravnom stečevinom EU-a u tom području, posebno s Aktom o podacima i Aktom o upravljanju podacima.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **digitalnom povjerenju i kibernetičkoj sigurnosti**. EU potiče Moldovu da ostvari napredak prema potpunom usklađivanju s Uredbom o okviru za digitalni identitet EU-a i da se uskladi s paketom instrumenata EU-a za kibernetičku sigurnost 5G tehnologije.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **audiovizualnih medijskih usluga**. EU primjećuje da su planovi Moldove u skladu s okvirima politike EU-a. EU potiče Moldovu da nastavi sa zakonodavnim i institucijskim reformama u područjima zaštite novinara, neovisnosti regulatornih tijela za medije, transparentnosti vlasništva i regulacije državnog oglašavanja. Osim toga, EU potiče Moldovu da ojača administrativne kapacitete svojih regulatornih tijela kako bi djelotvorno provodila i izvršavala Zakonik o audiovizualnim medijima. EU poziva Moldovu da u potpunosti iskoristi program Digitalna Europa.

EU primjećuje da Moldova nije usklađena s pravnom stečevinom EU-a o **poluvodičima**. EU potiče Moldovu da poduzme potrebne korake kako bi se uskladila.

EU primjećuje da Moldova nije usklađena s pravnom stečevinom EU-a o **umjetnoj inteligenciji**. EU potiče Moldovu da poduzme potrebne korake kako bi se uskladila. EU pozdravlja činjenicu da je Moldova uspostavila pravni i strateški okvir za **borbu protiv korupcije u području digitalne transformacije**. EU poziva Moldovu da ojača kapacitete i poboljša provedbu. Ujedno treba uskladiti postupke imenovanja regulatornih institucija sa standardima EU-a.

EU prima na znanje zahtjeve Moldove za prijelazna razdoblja za pravnu stečevinu u vezi s tim poglavljem. Konkretno:

- a. Moldova traži prijelazno razdoblje od šest godina od datuma pristupanja ili do 31. prosinca 2035. za potpunu provedbu Akta o kibernetičkoj otpornosti (CRA).

EU prima na znanje informacije koje je Moldova dostavila u prilog tom zahtjevu. EU predlaže da se taj zahtjev ponovno razmotri u kasnijoj fazi pregovora o pristupanju. U međuvremenu je EU i dalje spreman poduprijeti Moldovu u njezinim nastojanjima da se uskladi s Aktom o kibernetičkoj otpornosti;

- b. EU primjećuje da, nakon usklađivanja s relevantnom pravnom stečevinom u pogledu provedbe paketa instrumenata EU-a za 5G tehnologiju do prosinca 2027., Moldova traži prijelazno razdoblje za postupno ukidanje opreme visokorizičnih dobavljača iz postojećih mreža na temelju studije provedene 2025. – 2026.

EU predlaže da se taj zahtjev ponovno razmotri nakon predstavljanja rezultata studije;

- c. EU također napominje da Moldova može zatražiti dodatna prijelazna razdoblja za Akt o umjetnoj inteligenciji, Akt o podacima, Akt o upravljanju podacima i Akt o čipovima.

EU predlaže da se ti zahtjevi ponovno razmotre u kasnijoj fazi pregovora o pristupanju. U međuvremenu EU poziva Moldovu da ostvari napredak u pogledu pravnog usklađivanja.

2. Poglavlje 16. – Oporezivanje

EU primjećuje da je pravni okvir Moldove djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a o porezu na dodatnu vrijednost (PDV). EU poziva Moldovu da uskladi svoje nacionalno zakonodavstvo o PDV-u s pravnom stečevinom EU-a, posebno provođenjem revizije oslobođenja od PDV-a, definicije poreznih obveznika, pravila o mjestu pružanja usluga, područja primjene oslobođenja i transakcija s nultom stopom, odbitaka, obveznih posebnih programa i primjene sniženih stopa PDV-a te uspostavom djelotvornog sustava povrata PDV-a i jačanjem sustava upravljanja PDV-om. Moldova bi (do kraja 2026.) trebala predstaviti akcijski plan za usklađivanje s pravnom stečevinom na temelju sustavne evaluacije troškova i koristi fiskalnih poticaja koji služe strateškim investicijskim ciljevima i onih poticaja kojima se ugrožava prikupljanje prihoda i/ili narušava tržišno natjecanje.

EU naglašava da bi Moldova trebala uskladiti svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o oporezivanju automobila, povećanju kapitala i trošarinama na energetske proizvode, duhan i alkohol. To uključuje donošenje i provedbu vremenskog rasporeda postupnog usklađivanja s EU-ovim stopama trošarina na alkohol, duhan i energetske proizvode.

EU prima na znanje zahtjev Moldove za prijelazna razdoblja za usklađivanje s pravnom stečevinom u području PDV-a i podsjeća da bi svako odstupanje od sustava PDV-a EU-a u pogledu oporezivih isporuka i stopa moglo utjecati na vlastita sredstva Unije, za koja bi se osnovica za procjenu morala prilagoditi u skladu s relevantnom pravnom stečevinom.

Konkretno, Moldova traži sljedeća prijelazna razdoblja u pogledu **pravne stečevine u području PDV-a**:

- a. prijelazno razdoblje od **četiri godine** od datuma pristupanja u pogledu primjene oslobođenja od PDV-a, bez prava na odbitak pri prodaji i zakupu zemljišta i stambenih nekretnina. Moldova smatra da je taj zahtjev potreban kako bi se izbjegli poremećaji na tržištu i spriječilo naglo povećanje cijena nekretnina, što bi moglo negativno utjecati na priuštivo stanovanje i stabilnost tržišta. Moldova smatra da bi se predloženim prijelaznim aranžmanom osiguralo potrebno vrijeme za primjenu mehanizama ublažavanja mogućeg povećanja cijena i za neutraliziranje učinka na stvarnu razinu kupovne moći.

EU poziva Moldovu da istraži mogućnost uvođenja sniženih stopa kao alternative oslobođenju. EU smatra da se ciljevi kojima se opravdava taj zahtjev mogu postići osmišljavanjem mjera koje su u skladu s pravnom stečevinom EU-a u području PDV-a. EU podsjeća da su Direktivom o PDV-u već predviđena određena oslobođenja koja se odnose na zgrade i zemljište na kojem se one nalaze te na zemljište na kojem nije ništa izgrađeno. Kvalifikacijom zemljišta ili zgrade određuje se primjenjivi obračun PDV-a. EU prima na znanje cilj zaštite socijalnog stanovanja i drugih kategorija. Međutim, EU smatra da za postizanje te svrhe nije potrebno odstupanje s obzirom na članak 98. stavak 2. točku (a) i na točku 10. Priloga III. Direktivi 2006/112/EZ, kojima se utvrđuju snižene stope za sektor nekretnina u okviru socijalne politike. EU stoga smatra da nisu potrebni dodatni prijelazni aranžmani jer se Direktivom o PDV-u osigurava potrebna fleksibilnost;

- b. prijelazno razdoblje od **10 godina** od datuma pristupanja u pogledu primjene PDV-a na **komunalne usluge i opskrbu električnom energijom za stambene potrebe**. Kako bi se olakšao neometan prelazak i vladi osiguralo dovoljno vremena za provedbu ciljane potpore za ranjiva kućanstva, traži se prijelazno razdoblje za oslobođenja od PDV-a do 2037. Moldova smatra da je taj zahtjev potreban kako bi se omogućila postupna prilagodba kupovne moći njezina stanovništva. Osim toga, kako bi se dodatno ublažio gospodarski i socijalni učinak sve većih troškova komunalnih usluga, Moldova bi primjenjivala postupno uvođenje snižene stope PDV-a od 5 % za komunalne usluge tijekom trogodišnjeg razdoblja, od 2037. do 2039. U okviru tog plana nova vrsta komunalnih usluga svake će se godine oporezivati sniženom stopom PDV-a.

EU smatra da se ciljevi kojima se opravdava taj zahtjev mogu postići osmišljavanjem mjera koje su u skladu s pravnom stečevinom EU-a u području PDV-a. EU smatra da zahtjev za oslobođenje od PDV-a do 2037. nije potrebno s obzirom na članak 98. stavak 2. točku (a) i na točke 2., 18. i 22. Priloga III. Direktivi 2006/112/EZ, kojima se predviđaju snižene stope za komunalne usluge i opskrbu električnom energijom i vodom. EU stoga poziva Moldovu da istraži mogućnost primjene sniženih stopa kao alternative oslobođenju (koje bi moglo dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja) i provede vremenski raspored kako bi se bez odgode postupno uskladila s minimalnim stopama EU-a. Osim toga, EU podsjeća da u skladu s Direktivom o oporezivanju energije Komisija može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili smanjenja radi provedbe pojedinih politika. EU poziva Moldovu da preispita svoj predloženi vremenski raspored usklađivanja s pravnom stečevinom uzimajući u obzir ta razmatranja;

- b. prijelazno razdoblje od **pet godina** od datuma pristupanja u pogledu primjene oslobođenja od PDV-a na **poljoprivredne inpute i opremu**. Tijekom tog razdoblja Moldova će zadržati postojeća oslobođenja radi potpore poljoprivrednom sektoru u prilagodbi fiskalnim i tržišnim uvjetima na unutarnjem tržištu EU-a. Moldova objašnjava da je ta mjera ključna kako bi se osigurala modernizacija poljoprivrednog sektora, smanjenje troškova proizvodnje za primarne proizvođače i jačanje konkurentnosti u ruralnim područjima. Prijelazno razdoblje omogućit će postupno usklađivanje s Direktivom 2006/112/EZ o PDV-u uz istodobnu zaštitu socioekonomske održivosti moldavskog poljoprivrednog gospodarstva.

EU smatra da se ciljevi kojima se opravdava taj zahtjev mogu postići osmišljavanjem mjera koje su u skladu s pravnom stečevinom EU-a u području PDV-a. EU poziva Moldovu da ponovno razmotri svoj zahtjev i razmotri alternativne mjere politike za potporu poljoprivrednom sektoru, posebno s pomoću svojih postotaka paušalne naknade u okviru zajedničkog paušalnog sustava za poljoprivrednike, koji bi bio usklađen s Direktivom o PDV-u.

S obzirom na prethodno navedene razloge EU općenito poziva Moldovu da ponovno razmotri zahtjeve za prijelazno razdoblje od (a) do (c) koji se odnose na pravnu stečevinu u području PDV-a.

Moldova traži sljedeća prijelazna razdoblja i u pogledu **pravne stečevine u području trošarina**:

- c. prijelazno razdoblje od **pet godina** od datuma pristupanja u pogledu postupnog povećanja stope trošarine na dizel kako bi se postigla najniža razina oporezivanja u EU-u koja se primjenjuje na pogonska goriva od 330 EUR na 1000 komada otpada, kako je utvrđeno Direktivom 2003/96/EZ o oporezivanju energije.

EU prima na znanje taj zahtjev. EU smatra da bi vremenski raspored usklađivanja s pravnom stečevinom koji je predložila Moldova trebalo preispitati s obzirom na moguće prekogranične učinke takvih nižih stopa prije nego što EU bude mogao zauzeti stajalište o tom zahtjevu. EU poziva Moldovu da provede vremenski raspored kako bi se pravodobno postupno uskladila s minimalnim vrijednostima EU-a te predlaže da se zahtjev ponovno razmotri nakon revizije tog vremenskog rasporeda.

Moldova traži i sljedeća prijelazna razdoblja u pogledu **pravne stečevine o izravnom oporezivanju**, odnosno Direktive Vijeća (EU) 2022/2523, u vezi s posebnim poreznim režimima u okviru njezinih slobodnih gospodarskih zona i IT parkova:

- a. prijelazno razdoblje od **pet godina** od datuma pristupanja u pogledu postupnog ukidanja poreznog režima za slobodne gospodarske zone. To prijelazno razdoblje utjecalo bi na ukupno 52 gospodarska subjekta, čime bi im se omogućilo da zaključe svoje postojeće poslovanje kako je planirano i pravno dogovoreno s vladom;

- b. prijelazno razdoblje od **šest godina** od datuma pristupanja u pogledu postupnog ukidanja poreznog režima za IT park. Moldova objašnjava da je taj porezni režim zamišljen kao jednokratni pristup koji se primjenjuje u ograničenom razdoblju, od 2016. do kraja 2035. Smatra da je prijelazno razdoblje potrebno za postizanje 10 planiranih gospodarskih rezultata koji se žele postići provedbom tog povlaštenog poreznog režima.

EU prima na znanje taj zahtjev. EU traži od Moldove da dostavi više informacija o primjenjivim poreznim režimima u slobodnoj gospodarskoj zoni i IT parku radi omogućivanja budućeg savjetovanja sa Skupinom za Kodeks o postupanju (oporezivanje poslovanja) kako bi se ocijenili relevantni porezni režimi i pojasnilo da odredbe ne predstavljaju štetne povlaštene porezne režime ili porezne značajke opće primjene obuhvaćene područjem primjene Kodeksa o postupanju. Osim toga, EU traži dodatne informacije o broju krajnjih matičnih društava u smislu članka 3. Direktive Vijeća (EU) 2022/2523 kako bi se utvrdilo može li Moldova odabrati odgodu primjene pravila o uključivanju dobiti i pravila o prenisko oporezivanoj dobiti. EU naglašava činjenicu da Moldova, kao zemlja kandidatkinja, mora uskladiti aranžmane o slobodnim gospodarskim zonama i IT parkovima s pravnom stečevinom EU-a.

EU podsjeća da u području izravnog oporezivanja zakonodavstvo tek treba biti u potpunosti usklađeno s pravnom stečevinom EU-a, uključujući Direktivu o spajanjima⁷, Direktivu o matičnim društvima i društvima kćerima⁸, Direktivu o kamatama i licencijama⁹, Direktivu o suzbijanju izbjegavanja poreza (ATAD)¹⁰, Direktivu Vijeća o drugom stupu¹¹ i Direktivu o mehanizmu za rješavanje sporova¹². EU naglašava da se prema svim poreznim obveznicima koji ostvaruju svoja prava na slobodno kretanje na temelju Ugovora o funkcioniranju Europske unije mora postupati jednako te da se nakon pristupanja mora ukinuti svako nacionalno porezno zakonodavstvo kojim se porezni obveznici nerezidenti diskriminiraju u usporedbi s poreznim obveznicima rezidentima.

⁷ Direktiva Vijeća 2009/133/EZ.

⁸ Direktiva Vijeća 2011/96/EU.

⁹ Direktiva Vijeća 2003/49/EZ.

¹⁰ Direktiva Vijeća 2016/1164/EU.

¹¹ Direktiva Vijeća 2022/2523/EU.

¹² Direktiva Vijeća 2017/1852/EU.

EU primjećuje da porezni sustav Moldove ima nisku razinu usklađenosti u području administrativne suradnje i oporezivanja te da je umjereno pripremljen u području digitalizacije. EU naglašava potrebu da Moldova osigura odgovarajuće administrativne kapacitete i integritet porezne uprave. EU podsjeća na potrebu da Moldova pojača napore za postizanje međupovezanosti i interoperabilnosti s poreznim IT sustavima EU-a.

EU pozdravlja činjenicu da je Moldova uspostavila strukture i alate za sprečavanje korupcije u poreznom sustavu. EU naglašava važnost daljnjeg sprečavanja i kaznenog progona slučajeva korupcije povezanih s oporezivanjem. EU nadalje potiče Moldovu da ojača sustave za praćenje slučajeva korupcije povezanih s oporezivanjem te da ojača kapacitete institucija za izvršavanje zakonodavstva za istragu i kazneni progon tih slučajeva.

Poglavlje 17. – Ekonomska i monetarna politika

EU pozdravlja činjenicu da Moldova u pogledu monetarne politike ima visoku razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u pogledu zabrane povlaštenog pristupa javnog sektora financijskim institucijama. EU primjećuje da je zakonodavstvo Moldove djelomično usklađeno s pravnom stečevinom EU-a u pogledu neovisnosti središnje banke i zabrane monetarnog financiranja javnog sektora. EU poziva Moldovu da poduzme potrebne korake kako bi se osigurala potpuna usklađenost s funkcionalnom, institucijskom, osobnom i financijskom neovisnošću središnje banke. EU ističe potrebu da Moldova pojača napore kako bi osigurala usklađenost ciljeva Narodne banke Moldove (NBM) s pravnom stečevinom EU-a i zajamčila potpunu osobnu neovisnost guvernera NBM-a i tijela za donošenje odluka NBM-a te da poduzme korake kako bi spriječila da vlada ili parlament utječu na tijela i članove NBM-a. EU podsjeća da Moldova treba osigurati potpunu usklađenost NBM-a sa zabranom monetarnog financiranja i zabranom povlaštenog pristupa.

Kako je predviđeno pregovaračkim okvirom, nakon pristupanja Moldova neće odmah postati dijelom europodručja i Eurosustava.

EU pozdravlja činjenicu da je Moldova u pogledu ekonomske politike ostvarila napredak u jačanju svojeg fiskalnog upravljanja. EU prima na znanje djelomičnu usklađenost nacionalnog zakonodavstva Moldove s pravnom stečevinom EU-a u pogledu **makroekonomskih** prognoza, računovodstva i statističkih podataka, numeričkih fiskalnih pravila, srednjoročnih proračunskih okvira, neovisnih fiskalnih institucija, transparentnosti financija opće države i postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže. EU naglašava da su potrebni dodatni naponi kako bi se poboljšao javni računovodstveni sustav Moldove i statistički podaci o državnim financijama, uspostavila neovisna fiskalna institucija, ojačao njezin postupak makroekonomskih i proračunskih prognoza s pomoću integriranog okvira za prognoze te ojačao njezin srednjoročni proračunski okvir. EU ističe da će biti potrebni dodatni naponi kako bi se osigurala pravodobnost i kvaliteta svih relevantnih podataka u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže. EU naglašava potrebu da Moldova uskladi svoje zakonodavstvo i prakse u području proračuna sa zahtjevima pravne stečevine EU-a o nacionalnim proračunskim okvirima.

EU pozdravlja činjenicu da je Moldova uspostavila zakonodavni i institucijski okvir za **borbu protiv korupcije** u ekonomskoj i monetarnoj politici. EU poziva Moldovu da ostvari napredak u njegovoj provedbi i sprečavanju korupcije te u pogledu integriteta javnih dužnosnika.

Poglavlje 19. – Socijalna politika i zapošljavanje

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s **europskim stupom socijalnih prava**. EU primjećuje da je Moldova predana politici i načelima EU-a na kojima se temelji njegova socijalna politika i politike zapošljavanja. EU poziva Moldovu da radi na daljnjem usklađivanju s europskim stupom socijalnih prava, među ostalim donošenjem novih strategija i alata za prikupljanje podataka te osiguravanjem da se svi dostupni instrumenti upotrebljavaju za promicanje provedbe i postizanja ciljeva stupa.

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o **radnom pravu**¹³ te je potiče da se dodatno uskladi s njom. Potrebno je daljnje usklađivanje u područjima informiranja, savjetovanja i sudjelovanja radnika, radnih uvjeta, radnog vremena i radnog prava u sektoru prometa, a istodobno je potrebno dovršiti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o prijenosu poduzeća. Moldova će se morati uskladiti s pravnom stečevinom EU-a o upućivanju radnika. EU ističe potrebu da Moldova ojača administrativne kapacitete za provedbu i inspekciju, u skladu s međunarodnim standardima rada.

EU primjećuje da Moldova namjerava provesti procjenu učinka kako bi utvrdila datum početka provedbe Direktive 2008/94/EZ o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **zdravlju i sigurnosti na radu**. EU ujedno napominje da je potrebno daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu, među ostalim s Okvirnom direktivom, Direktivom o osobnoj zaštitnoj opremi, Direktivom o privremenim ili pokretnim gradilištima, Direktivom o industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova i Direktivom o industrijama vađenja minerala bušenjem, kao i s direktivama koje obuhvaćaju posebne rizike, uključujući kemijske, biološke i fizičke čimbenike, kao što su Direktiva o izloženosti vibracijama, Direktiva o sprečavanju ozljeda oštrim predmetima u bolničkom sektoru i zdravstvu, Direktiva o umjetnom optičkom zračenju, Direktiva o kemijskim sredstvima, Direktiva o izlaganju azbestu na radu i Direktiva o karcinogenim, mutagenim ili reproduktivno toksičnim tvarima. Potrebno je dovršiti usklađivanje s Direktivom o ručnom prenošenju tereta, Direktivom o mjestu rada, Direktivom o eksplozivnoj atmosferi, Direktivom o izloženosti buci, Direktivom o elektromagnetskim poljima, Direktivom o četvrtom popisu indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti i Direktivom o petom popisu indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti. EU također podsjeća da se Moldova treba uskladiti s Direktivom o radu na ribarskim brodovima i Direktivom o medicinskoj skrbi na brodovima. Moldova mora osigurati da se u nacionalno zakonodavstvo uključe i ažuriranja direktiva EU-a o sigurnosti i zdravlju na radu. EU primjećuje da je Moldova djelomično pripremljena u pogledu institucijskih aspekata zdravlja i sigurnosti na radu. Moldova mora ojačati institucijske kapacitete za provedbu i inspekciju, u skladu s međunarodnim standardima rada.

¹³ Za ocjenu pravne stečevine EU-a u pogledu radnih uvjeta, radnog vremena i upućivanja radnika u području cestovnog prometa vidjeti stajalište EU-a o 4. skupini poglavlja, poglavlje 14. (Promet).

EU primjećuje da je Moldova uspostavila osnovni institucijski i pravni okvir za **socijalni dijalog**. EU naglašava potrebu da Moldova ojača svoj institucijski okvir u skladu sa standardima i praksama EU-a u pogledu socijalnog dijaloga, poboljša i dvostrani i trostrani socijalni dijalog te osigura izgradnju kapaciteta za socijalne partnere.

EU primjećuje da je Moldova u pogledu **politike zapošljavanja** djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o općem okviru za politike zapošljavanja, socijalnu ekonomiju i pravednu tranziciju, kao i o programima potpore zapošljavanju i zapošljavanju mladih. EU podsjeća na potrebu za daljnjim jačanjem aktivnih mjera tržišta rada i programa potpore zapošljavanju, posebno za mlade, dugotrajno nezaposlene osobe i ranjive skupine, uključujući radnike s invaliditetom. Moldova bi trebala ojačati i svoje institucijske kapacitete za provedbu tih mjera. Osim toga, trebalo bi ojačati Nacionalnu agenciju za zapošljavanje i omogućiti joj da odgovori na strukturne promjene u potražnji za radnom snagom.

Kad je riječ o pravednoj tranziciji, EU podsjeća da Moldova treba osigurati pristup koji obuhvaća cijelo društvo i sve razine vlasti pri provedbi klimatskog cilja EU-a za 2030. i, što je najvažnije, cilja ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima do 2050. te obveza smanjenja emisija, s posebnim naglaskom na distribucijskom učinku tranzicije prema klimatskoj neutralnosti na najranjivije skupine stanovništva, pri čemu nitko ne smije biti zapostavljen.

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o institucijskim aspektima **socijalne zaštite i socijalnog uključivanja**. EU primjećuje i da je Moldova djelomično usklađena s politikom EU-a o dugotrajnoj skrbi te o zaštiti djece i skrbi o djeci. EU poziva Moldovu da ojača sustav socijalne zaštite i poboljša pristup tom sustavu, posebno poboljšanjem primjerenosti, obuhvata i usmjeravanja socijalnih naknada, s naglaskom na djeci, kućanstvima s niskim prihodima i osobama s invaliditetom, te provedbom sveobuhvatnih strategija za smanjenje siromaštva i socijalnu uključenost. EU također poziva Moldovu da ostvari napredak u deinstitucionalizaciji i dodatno promiče neovisan život osoba s invaliditetom, uključujući starije osobe s invaliditetom i djecu s invaliditetom, u skladu s načelima EU-a o uslugama u zajednici i pravima djeteta te da dodatno razvije svoje usluge skrbi o djeci. EU poziva Moldovu da osigura pravedan i cjenovno pristupačan pristup visokokvalitetnim uslugama dugotrajne skrbi za sve kojima je to potrebno, uz potporu neformalnim pružateljima skrbi.

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o **nediskriminaciji** i jednakom postupanju prema ženama i muškarcima u području zapošljavanja i socijalne politike. EU poziva Moldovu da dodatno uskladi svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a i poduzme mjere za rješavanje tih pitanja, među ostalim razlike u plaćama na temelju roda i nedovoljne zastupljenosti žena u sektorima u kojima prevladavaju muškarci. EU poziva Moldovu da osigura provedbu relevantnih mjera i zajamči učinkovitu ravnopravnost žena i muškaraca u politici zapošljavanja i socijalnoj politici.

EU primjećuje da je institucijski i zakonodavni okvir Moldove djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a o **Europskom socijalnom fondu**. EU poziva Moldovu da poboljša kapacitete državnih tijela kako bi se osigurala njihova spremnost za upravljanje tim fondom.

EU primjećuje da je Moldova uspostavila mjere i programe za **borbu protiv korupcije u socijalnom području i području zapošljavanja** te naglašava da bi trebalo osigurati provedbu i djelotvornost takvih mjera, kao i pojačanu suradnju među tijelima kaznenog progona. Potrebno je daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o zaštiti zviždača, uz napore za poboljšanje integriteta i odgovornosti inspekcija rada. Komisija poziva moldavske vlasti da prednost daju provedbi zaštitnih mjera i mehanizama nadzora za borbu protiv korupcije, posebno jačanjem administrativnih kapaciteta u svim relevantnim institucijama.

Poglavlje 20. – Poduzetnička i industrijska politika

EU primjećuje da je Moldova djelomično usklađena s **horizontalnim aspektima industrijske politike EU-a**, posebno u pogledu digitalizacije, zelene tranzicije i otpornosti. EU poziva Moldovu da se nastavi usklađivati s tim horizontalnim aspektima, posebno u područjima dekarbonizacije i gospodarske sigurnosti. EU potiče Moldovu da nastavi ulagati napore u promicanje socijalnog poduzetništva i društveno odgovornog poslovanja.

EU ističe opsežan strateški industrijski pristup Moldove, koji je usmjeren na ulaganja i regionalni sektorski razvoj. EU poziva Moldovu da ojača internacionalizaciju MSP-ova i klastera povećanjem njihova sudjelovanja u programima EU-a. EU primjećuje da je Moldova u području **poduzetničke politike i instrumenata** djelomično usklađena s politikom i instrumentima EU-a za MSP-ove. Moldova je pokazala da postoji dosljedan okvir politika i strategija za MSP-ove. EU ističe da Moldova treba preispitati svoju definiciju MSP-ova. EU poziva Moldovu da istraži mogućnosti u okviru Programa jedinstvenog tržišta, uključujući inicijative za suradnju klastera, Europsku poduzetničku mrežu i Erasmus za mlade poduzetnike. EU nadalje poziva Moldovu da osigura potpunu usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o kašnjenju u plaćanju jer se prijedlog uredbe EU-a temelji na Direktivi o kašnjenju u plaćanju.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o posebnim industrijskim inicijativama. EU poziva Moldovu da dodatno poboljša održivost, posebno u turizmu, tekstilnom sektoru i građevinarstvu, kao i upravljanje podacima i prikupljanje podataka u turizmu. EU poziva Moldovu i da pojača napore, posebno u sektorima u kojima je potrebno daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a, uključujući građevinarstvo, rudarstvo, kritične sirovine, obranu i industriju čelika.

EU pozdravlja činjenicu da je Moldova uspostavila institucije i strategije za borbu protiv korupcije u području industrije i poduzetništva. EU poziva Moldovu da nastavi ulagati napore u borbu protiv korupcije, posebno uvođenjem poslovnog integriteta u nacionalne strategije i regionalne platforme.

Poglavlje 25. – Znanost i istraživanja

EU pozdravlja činjenicu da je u pogledu **politike istraživanja i inovacija** Moldova u potpunosti uključena u vodeći Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te je na dobrom putu prema daljnjem povećanju svojeg sudjelovanja u Okvirnom programu. Međutim, EU poziva Moldovu da poveća sudjelovanje privatnog sektora u programu, posebno inovativnih MSP-ova.

EU pozdravlja činjenicu da Moldova dobro napreduje prema integraciji u europski istraživački prostor te bi trebala nastaviti aktivno sudjelovati u njegovim relevantnim forumima i aktivnostima. EU poziva Moldovu da nastavi jačati svoje kapacitete za daljnju integraciju u europski istraživački prostor, među ostalim osiguravanjem sveobuhvatnog nacionalnog institucijskog okvira s jasnom raspodjelom odgovornosti, kao i odgovarajućeg osoblja. EU nadalje poziva Moldovu da postupno poveća razinu ulaganja u istraživanja i inovacije, uključujući povećano javno financiranje.

EU potiče Moldovu da nastavi s radom na provedbi Strategije za pametnu specijalizaciju i Nacionalne razvojne strategije kako bi poboljšala svoj istraživački i inovacijski ekosustav.

EU podsjeća da bi Moldova trebala poboljšati rezultate na Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju (EIS).

EU pozdravlja činjenicu da Moldova ima pravni i institucijski okvir za **borbu protiv korupcije u području istraživanja i znanosti**. EU naglašava da Moldova treba ojačati taj okvir i njegovu djelotvornost sustavnim prikupljanjem i analizom statističkih podataka povezanih s korupcijom, poboljšanim mehanizmima otkrivanja i sankcioniranja te nastaviti s redovitim praćenjem kako bi se osigurala djelotvorna provedba u području istraživanja i inovacija.

Poglavlje 26. – Obrazovanje i kultura

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o obrazovanju i osposobljavanju. EU pozdravlja interes Moldove za pridruživanje programu Erasmus+. EU ističe potrebu da Moldova zadrži dostatan proračun za obrazovanje u skladu sa svojim ambicijama i ciljevima. EU poziva Moldovu da poduzme daljnje napore u pogledu prikupljanja podataka, upotrebe informacijskog sustava za upravljanje obrazovanjem u oblikovanju politika, osiguravanja potpune interoperabilnosti u svim obrazovnim podsektorima i redovitog javnog izvješćivanja. EU ističe potrebu da Moldova uloži dodatne napore kako bi osigurala pristup ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i njihovu održivost te osigurala kontinuiran, uključiv i cjenovno pristupačan pristup kvalitetnom odgoju i obrazovanju za svu djecu, među ostalim u ruralnim i nedovoljno pokrivenim područjima. EU poziva Moldovu da uloži dodatne napore u provedbu obrazovanja koje se temelji na kompetencijama, u pružanje potpore nastavnicima i voditeljima osposobljavanja s pomoću odgovarajućih alata i osposobljavanja kako bi se osiguralo visokokvalitetno učenje te u jačanje digitalnih vještina.

EU nadalje poziva Moldovu da u području visokog obrazovanja u potpunosti provede ključne obveze iz bolonjskog procesa i da se uskladi s priopćenjima iz Tirane i Rima, posebno u pogledu socijalne dimenzije i akademskih vrijednosti. EU podsjeća da Moldova mora ostvariti dovoljan napredak u postizanju ciljeva utvrđenih u okviru Europskog prostora visokog obrazovanja i uspostaviti sustav praćenja kojim će se ti ciljevi pouzdano pratiti.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **strukovnom obrazovanju i osposobljavanju** te o vještinama za zapošljivost i cjeloživotno učenje. EU ističe potrebu da Moldova osigura dostatna sredstva za optimizaciju sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u skladu s potrebama tržišta rada i da poboljša sudjelovanje djevojčica i ranjivih skupina, uključujući izgradnju kapaciteta te povećanje broja i poboljšanje kvalitete nastavnika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. EU poziva Moldovu da ojača koordinaciju cjeloživotnog učenja i proširi mogućnosti za to. EU poziva Moldovu i da promiče prihvaćanje mikrokvalifikacija i razmotri pokretanje individualnih računa za učenje. EU pozdravlja činjenicu da je Moldova članica Europskog saveza za naukovanje i poziva je da u okviru tog sudjelovanja provede Preporuku Vijeća o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja iz 2018.

EU pozdravlja dobar napredak Moldove u području **mladih** te istodobno primjećuje njezinu djelomičnu usklađenost s odgovarajućom pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Moldovu da joj glavni ciljevi budu daljnje davanje prednosti radu s mladima i sudjelovanju mladih te usklađivanje s Europskom agendom za rad s mladima. EU poziva Moldovu i da osigura djelotvornu provedbu strateških ciljeva na nacionalnoj i lokalnoj razini.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a u području **sporta** i naglašava da Moldova treba nastaviti s usklađivanjem zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a u području sporta i ojačati mjere integriteta u sportu, uključujući borbu protiv dopinga, dobro upravljanje i sprečavanje namještanja utakmica.

EU prima na znanje djelomičnu usklađenost Moldove s pravnom stečevinom EU-a o **kulturi**. EU poziva Moldovu da provede Nacionalnu strategiju u području kulture i kulturne baštine za razdoblje 2025. – 2035. EU poziva Moldovu da donese jasne, transparentne i djelotvorne mjere za zaštitu kulturne baštine i suzbijanje nezakonite trgovine te da osigura njihovu provedbu. EU poziva Moldovu da kulturnim i kreativnim organizacijama i stručnjacima nastavi pružati mogućnosti za suradnju s kolegama iz zemalja EU-a, posebno sudjelovanjem u programu EU-a za potporu kulturnom i kreativnom sektoru. U tom pogledu EU pozdravlja činjenicu da je Moldova potpisala sporazum o pridruživanju, od 1. siječnja 2026., programu Kreativna Europa, vodećem programu Unije za potporu kulturnom i kreativnom sektoru, kako bi se moldavskim organizacijama iz kulturnog i kreativnog sektora omogućilo da iskoriste pozive objavljene u okviru programa.

EU pozdravlja napredak Moldove u **borbi protiv korupcije u području obrazovanja, mladih, sporta i kulture** u pogledu provedbe, izgradnje institucijskih kapaciteta i odgovornosti u svim sektorima.

Poglavlje 29. – Carinska unija

EU pozdravlja napredak Moldove u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a o **carinskom zakonodavstvu**. EU sa zadovoljstvom prima na znanje visoku razinu usklađenosti moldavskog Carinskog zakonika s Carinskim zakonikom Unije.

EU ističe potrebu da Moldova dodatno uskladi svoj **pravni okvir** s pravnom stečevinom EU-a u tom području. Moldova bi posebno trebala nastaviti usklađivati svoje nacionalno zakonodavstvo s Carinskim zakonikom Unije i odgovarajućim sekundarnim zakonodavstvom te drugim carinskim zakonodavstvom Unije, kao što je zakonodavstvo o oslobađanju od carina, carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva, kulturnim dobrima, gotovini, prekursorima za droge i robi s dvojnomo namjenom. Moldova bi trebala postupno ukinuti prijelazne odredbe predviđene moldavskim Carinskim zakonikom, uključujući odredbe o preradi strane robe u slobodnim zonama koje se primjenjuju na poduzeća koja u tim zonama imaju poslovni nastan od prije 1. siječnja 2024.

Kad je riječ o mogućem budućem zahtjevu za prijelazno razdoblje koji se odnosi na carinski režim za preradu robe koja nije roba Unije u slobodnim zonama za rezidente koji u tim zonama imaju poslovni nastan od prije 1. siječnja 2024., EU smatra da takvo odstupanje nije potrebno za ograničen broj trgovačkih društava s obzirom na članak 247. Carinskog zakonika Unije, kojim se utvrđuju postupci za postupanje s robom koja nije roba Unije u slobodnim zonama kako bi se osigurao djelotvoran carinski nadzor. EU stoga poziva Moldovu da što prije, bez iznimki za određena poduzeća, uskladi postupke za preradu strane robe u slobodnim zonama s odredbama Carinskog zakonika Unije.

EU pozdravlja činjenicu da Moldova ima dostatne **administrativne i operativne kapacitete** za obavljanje svojih aktualnih carinskih zadaća. S obzirom na sve veće odgovornosti i buduće obveze koje proizlaze iz primjene pravne stečevine EU-a, EU poziva Moldovu da ojača svoje administrativne i operativne kapacitete u području carina, uključujući okvir za borbu protiv korupcije. EU pozdravlja reorganizaciju Carinske službe, čiji je cilj optimizacija unutarnje organizacije putem centralizacije određenih funkcija kao što su analiza rizika, naknadno carinjenje i revizija te poboljšanje raspodjele zadaća i dužnosti. EU ističe potrebu da Moldova nastavi automatizirati carinske postupke te razvijati i nadograđivati svoje carinske IT sustave, u skladu sa zahtjevima EU-a, kako bi se omogućila interoperabilnost s digitalnim carinskim okruženjem EU-a. EU podsjeća na potrebu da Moldova dodijeli dostatne financijske i ljudske resurse za sav aktualni i planirani razvoj IT-a, među ostalim u vezi s daljnjim razvojem digitalnog carinskog okruženja EU-a.

EU pozdravlja činjenicu da je Moldova uspostavila strukture i mjere za **borbu protiv korupcije u području carina**, ali naglašava da te mjere treba ojačati s obzirom na pristupanje. EU ističe potrebu da Moldova ima odgovarajuće administrativne i operativne kapacitete te da osigura integritet carinske uprave, kao i potrebnu infrastrukturu u svojim središnjim i lokalnim carinskim uredima za provedbu i izvršavanje svojeg carinskog zakonodavstva te za djelotvornu kontrolu i nadzor prekograničnih kretanja.

EU ističe važnost jačanja suradnje s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF) i državama članicama EU-a kako bi se otkrile, istražile i suzbile moguće prekogranične carinske prijevare i druge nezakonite aktivnosti.

* * *

S obzirom na sadašnje stanje priprema Moldove i pod uvjetom da Moldova ispuni privremena mjerila u 1. skupini poglavlja, EU primjećuje da se, uz uvjet da Moldova nastavi ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom sljedećim poglavljima i u njezinoj provedbi te ne dovodeći u pitanje dodatne uvjete utvrđene u dodatnim mjerilima utvrđenima za 3. skupinu poglavlja, ta poglavlja mogu privremeno zatvoriti tek nakon što se EU složi da su ispunjena sljedeća mjerila:

Poglavlje 10. – Digitalna transformacija i mediji

- Moldova je na naprednoj razini usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a o elektroničkim komunikacijama, uključujući odredbe o neovisnosti nacionalnog regulatornog tijela, o digitalnim uslugama i tržištima, digitalnom povjerenju i kibernetičkoj sigurnosti, podacima, poluvodičima, umjetnoj inteligenciji i audiovizualnim medijskim uslugama.
- Moldova je pokazala da do trenutka pristupanja ima dostatne administrativne kapacitete za provedbu nacionalnog zakonodavstva usklađenog s pravnom stečevinom EU-a u područjima elektroničkih komunikacija, digitalnih usluga i tržišta, digitalnog povjerenja i kibernetičke sigurnosti, podataka, poluvodiča, umjetne inteligencije i audiovizualnih medijskih usluga. Do trenutka pristupanja Moldova osigurava potpunu usklađenost sa zahtjevima pravne stečevine u području medija kako bi se osigurali sloboda i pluralizam medija. Do trenutka pristupanja Moldova osigurava i potpunu neovisnost odgovarajućih nacionalnih regulatornih tijela.

Poglavlje 16. – Oporezivanje

- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a u područjima u kojima je potrebno daljnje usklađivanje, posebno u područjima izravnog i neizravnog oporezivanja, uključujući PDV, trošarina, oporezivanja automobila i administrativne suradnje u području oporezivanja. To uključuje donošenje i provedbu vremenskog okvira za postupno usklađivanje s pravilima EU-a u područjima PDV-a i trošarina na energente, alkohol i alkoholna pića te prerađeni duhan, čime se osigurava usklađenost s područjem primjene, oslobođenjima i minimalnim stopama. To uključuje i donošenje i provedbu pravila o razmjeni informacija, suzbijanju zlouporabe i oporezivanju poslovanja.
- Moldova je pokazala da ima odgovarajuće administrativne kapacitete s visokim standardima integriteta u poreznoj upravi, kao i potrebnu infrastrukturu na središnjoj i lokalnoj razini za provedbu i izvršavanje poreznog zakonodavstva te osiguravanje učinkovitog prikupljanja poreza i trajnih napora u borbi protiv korupcije u poreznoj upravi. Moldova je pokazala da su Središnji ured za vezu i Središnji trošarinski ured za vezu uspostavili odgovarajuće strukture i aranžmane kako bi imali dovoljno osoblja i bili operativni nakon pristupanja.
- Moldova je ostvarila dovoljan napredak u razvoju IT sustava porezne uprave za potporu, uključujući one koji se odnose na međusobnu povezanost i interoperabilnost s relevantnim sustavima EU-a, među ostalim za upravljanje PDV-om i trošarinama, te u uspostavi potrebnih IT sustava za administrativnu poreznu suradnju i razmjenu informacija u području oporezivanja.

Poglavlje 17. – Ekonomska i monetarna politika

- Moldova je uskladila svoj pravni okvir s pravnom stečevinom EU-a kako bi osigurala potpunu neovisnost središnje banke i zabranu monetarnog financiranja javnog sektora i povlaštenog pristupa te kako bi omogućila integraciju svoje središnje banke u Europski sustav središnjih banaka.
- Moldova je uskladila svoj pravni okvir kako bi ispunila zahtjeve EU-a u pogledu nacionalnih proračunskih okvira.

Poglavlje 19. – Socijalna politika i zapošljavanje

- Moldova je uskladila svoje zakonodavstvo u području radnog prava i zdravlja i sigurnosti na radu s pravnom stečevinom EU-a te pokazala da će do trenutka pristupanja uspostaviti odgovarajuće administrativne strukture i provedbene kapacitete kako bi ispravno provodila pravnu stečevinu EU-a u području radnog prava i zdravlja i sigurnosti na radu putem jačanja sustava inspekcije rada.
- Moldova se uskladila s pravnom stečevinom EU-a o socijalnoj zaštiti i uključivanju i o nediskriminaciji i jednakom postupanju prema ženama i muškarcima u području zapošljavanja i socijalne politike te pokazuje da će do trenutka pristupanja uspostaviti odgovarajuće administrativne strukture te administrativne i provedbene kapacitete.
- Moldova je pokazala da ima odgovarajuće administrativne kapacitete kako bi osigurala djelotvornu provedbu i izvršavanje zakonodavstva i okvira politike u područjima zapošljavanja i socijalnih politika, uključujući kapacitete za planiranje i operativne kapacitete, omogućila djelotvoran socijalni dijalog i osigurala kapacitete za buduće upravljanje Europskim socijalnim fondom.

Poglavlje 20. – Poduzetnička i industrijska politika

- Moldova je uspostavila i počinje provoditi sveobuhvatnu industrijsku strategiju u skladu s odgovarajućim politikama EU-a.
- Moldova je pokazala da ima odgovarajuće administrativne kapacitete i razinu koordinacije među dotičnim ministarstvima i agencijama.

Poglavlje 25. – Znanost i istraživanja

- Moldova je pokazala da ima potrebne provedbene kapacitete kako bi osigurala povećanje ulaganja u istraživanja i znanost, a posebno javno financiranje.
- Moldova je pokazala da je uspostavila strukture za jačanje istraživačkih i inovacijskih ekosustava, uključujući provedbu Strategije „Pametna Moldova” za razdoblje 2024. – 2027., i mjere za poboljšanje suradnje između privatnog i javnog sektora u području istraživanja i inovacija.
- Moldova provodi Nacionalni program za istraživanja i inovacije za razdoblje 2024. – 2027., posebno radi potpore daljnjoj integraciji u europski istraživački prostor.

Poglavlje 26. – Obrazovanje i kultura

- Moldova je pokazala da je uspostavila potreban institucijski okvir i okvir politika, odgovarajuće proračunsko planiranje i mjere za borbu protiv korupcije, usmjerene na ispunjavanje ciljeva politike EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje, mlade, sport i kulturu. To uključuje mjere za premošćivanje jaza u odnosu na ciljeve utvrđene u okviru europskog prostora obrazovanja i postupnu izgradnju pouzdanog i interoperabilnog sustava praćenja kojim se prate rezultati u svim obrazovnim podsektorima.

Poglavlje 29. – Carinska unija

- Moldova ima naprednu razinu usklađenosti s područjima u kojima je potrebno daljnje usklađivanje, posebno s Carinskim zakonikom Unije i odgovarajućim sekundarnim zakonodavstvom te drugim carinskim zakonodavstvom Unije, kao što je zakonodavstvo o oslobađanju od carina i o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva, kulturnim dobrima, gotovini, prekursorima za droge i robi s dvojnomo namjenom.
- Moldova je pokazala da ima odgovarajuće administrativne i operativne kapacitete s visokim standardima integriteta i uspješnosti carinske uprave, kao i potrebnu infrastrukturu u svojim središnjim, regionalnim i lokalnim carinskim uredima za provedbu i izvršavanje svojeg carinskog zakonodavstva, djelotvornu kontrolu i nadzor prekograničnih kretanja te osiguravanje trajnih napora u borbi protiv korupcije u carinskom sektoru.
- Moldova je pokazala dovoljan napredak u pripremi i razvoju digitalnih carinskih sustava potrebnih za provedbu Carinskog zakonika Unije i drugog carinskog zakonodavstva Unije pripremom i donošenjem nacionalne informatičke strategije i provedbenog plana za carinu te osiguravanjem potrebnih proračunskih i ljudskih resursa koji omogućuju razvoj tih digitalnih carinskih sustava i njihovu interoperabilnost s digitalnim carinskim okruženjem EU-a.

* *

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima te njihovoj provedbi nastaviti će se tijekom pregovora. EU ističe da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih konkretnih navedenih pitanja u cilju osiguravanja administrativnog kapaciteta Moldove i njezina kapaciteta za dovršenje pravne usklađenosti u svim sektorima iz ove skupine poglavlja te postizanja daljnjeg napretka u provedbi i izvršavanju. Potrebno je posebno razmotriti veze između ove skupine poglavlja i ostalih skupina pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Moldove s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima te njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za pregovore u ovoj skupini poglavlja i koje se trebaju dostaviti Konferenciji, EU poziva Moldovu da Vijeću za pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine EU-a.

S obzirom na sva navedena pitanja Konferencija će se u odgovarajućem trenutku morati ponovno posvetiti ovoj skupini poglavlja.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 7. listopada 2026. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina EU-a.
